



Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone C-807/18 i C-39/19

**Telenor Magyarország Zrt.
przeciwko
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke**

(wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożone przez Fővárosi Törvényszék)

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 15 września 2020 r.

Odesłanie prejudycjalne – Łączność elektroniczna – Rozporządzenie (UE) 2015/2120 – Artykuł 3 – Dostęp do otwartego Internetu – Artykuł 3 ust. 1 – Prawa użytkowników końcowych – Prawo dostępu do aplikacji i usług oraz do korzystania z nich – Prawo do udostępniania aplikacji i świadczenia usług – Artykuł 3 ust. 2 – Zakaz stosowania postanowień umownych i praktyk handlowych ograniczających korzystanie przez użytkowników końcowych z ich praw – Pojęcia „postanowień umownych”, „praktyk handlowych”, „użytkowników końcowych” i „konsumentów” – Ocena istnienia ograniczeń korzystania przez użytkowników końcowych z ich praw – Szczegółowe zasady – Artykuł 3 ust. 3 – Obowiązek równego i niedyskryminacyjnego traktowania transmisji danych – Możliwość zastosowania odpowiednich środków zarządzania transmisją danych – Zakaz stosowania środków polegających na blokowaniu lub spowalnianiu transmisji danych – Wyłączenia – Praktyki handlowe polegające na stosowaniu ofert pakietowych, w ramach których klienci nabywają pakiet dający im prawo do nieograniczonego korzystania z określonej ilości danych, przy czym korzystanie z niektórych aplikacji i niektórych usług szczególnych objętych „stawką zerową” nie jest potrącane z tej ilości danych, i mogą, po jej wyczerpaniu, nadal korzystać bez ograniczeń z tych szczególnych aplikacji i usług, natomiast środki polegające na blokowaniu lub spowalnianiu transmisji danych są stosowane do pozostałych aplikacji i usług

- 1. Zbliżanie ustawodawstw – Sektor telekomunikacji – Sieci i usługi łączności elektronicznej – Środki dotyczące dostępu do otwartego Internetu – Rozporządzenie 2015/2120 – Prawa użytkowników końcowych – Zakaz stosowania postanowień umownych i praktyk handlowych ograniczających korzystanie przez użytkowników końcowych z ich praw – Dostawca usług dostępu do Internetu, proponujący oferty pakietowe preferencyjnego dostępu do niektórych aplikacji i niektórych szczególnych usług – Stosowanie „stawki zerowej” do tych szczególnych aplikacji i usług – Stosowanie przez dostawcę środków polegających na blokowaniu lub spowolnieniu transmisji danych związanej z korzystaniem z pozostałych dostępnych aplikacji i usług po wyczerpaniu zakupionej ilości danych – Niedopuszczalność (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2120, art. 3 ust. 1, 2)*

(zob. pkt 27–46, 54; sentencja)

2. *Zbliżanie ustawodawstw – Sektor telekomunikacji – Sieci i usługi łączności elektronicznej – Środki dotyczące dostępu do otwartego Internetu – Rozporządzenie 2015/2120 – Obowiązki dostawców usług dostępu do Internetu – Równe i niedyskryminacyjne traktowanie transmisji danych – Dostawca usług dostępu do Internetu, proponujący oferty pakietowe preferencyjnego dostępu do niektórych aplikacji i niektórych szczególnych usług – Stosowanie „stawki zerowej” do tych szczególnych aplikacji i usług – Stosowanie przez dostawcę środków polegających na blokowaniu lub spowolnieniu transmisji danych związanej z korzystaniem z pozostałych dostępnych aplikacji i usług po wyczerpaniu zakupionej ilości danych – Niedopuszczalność (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2120, art. 3 ust. 3)*

(zob. pkt 47–54; sentencja)

Streszczenie

Trybunał po raz pierwszy dokonuje wykładni rozporządzenia Unii gwarantującego „neutralność Internetu”

Wymogi dotyczące ochrony praw użytkowników Internetu i niedyskryminacyjnego traktowania transmisji danych, ustanowione w art. 3 tego rozporządzenia, stanowią przeszkodę ku temu, by dostawcy dostępu do Internetu uprzywilejowywali niektóre aplikacje i usługi za pomocą ofert, które umożliwiają korzystanie z tych aplikacji i usług według „stawki zerowej”, poddając jednocześnie korzystanie z innych aplikacji i usług środkom polegającym na blokowaniu lub spowalnianiu transmisji danych

Spółka Telenor, z siedzibą na Węgrzech, świadczy m.in. usługi dostępu do Internetu. Wśród usług oferowanych klientom znajdują się dwie oferty pakietowe preferencyjnego dostępu (zwane „stawką zerową”), których szczególną cechą jest to, że transmisja danych generowana przez niektóre szczególne usługi i aplikacje nie jest uwzględniana w konsumpcji ilości danych zakupionych przez klientów. Ponadto po wyczerpaniu tej ilości danych klienci mogą nadal bez ograniczeń korzystać z tych szczególnych aplikacji i usług, podczas gdy środki polegające na zablokowaniu lub spowolnieniu transmisji są stosowane do pozostałych z dostępnych aplikacji i usług.

Po wszczęciu dwóch postępowań mających na celu kontrolę zgodności dwóch wspomnianych ofert pakietowych z rozporządzeniem 2015/2120 ustanawiającym środki dotyczące dostępu do otwartego Internetu¹ węgierski urząd ds. komunikacji i mediów wydał dwie decyzje, w których uznał, że obie oferty naruszają powszechny obowiązek równego traktowania i niedyskryminacji transmisji danych, ustanowiony w art. 3 ust. 3 tego rozporządzenia, oraz że spółka Telenor winna wycofać wspomniane oferty.

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry), do którego wpłynęły obie skargi wniesione przez spółkę Telenor, postanowił zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w celu ustalenia, w jaki sposób należy interpretować i stosować art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2015/2120, które gwarantują pewną liczbę

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego [I]nternetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. 2015, L 310, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2016, L 27, s. 14).

praw² użytkownikom końcowym usług dostępu do Internetu i które zakazują dostawcom takich usług stosowania postanowień umownych lub praktyk handlowych ograniczających korzystanie z tych praw w sposób dyskryminujący, a także art. 3 ust. 3, który ustanawia powszechny obowiązek równego i niedyskryminacyjnego traktowania transmisji danych.

W wyroku z dnia 15 września 2020 r. Trybunał, orzekając w składzie wielkiej izby, po raz pierwszy dokonał wykładni rozporządzenia 2015/2120, które ustanawia podstawową zasadę otwartości Internetu (powszechnie znaną jako zasadę „neutralności sieci”).

Co się tyczy w pierwszej kolejności wykładni art. 3 ust. 2 rozporządzenia 2015/2120 w związku z art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia, Trybunał zwrócił uwagę, że drugi z tych przepisów przewiduje, iż prawa, które gwarantuje on użytkownikom końcowym usług dostępu do Internetu, mogą być wykonywane „za pośrednictwem usługi dostępu do [I]nternetu” oraz że pierwszy z przywołanych przepisów wymaga, aby taka usługa nie tworzyła ograniczeń w korzystaniu z tych praw. Ponadto z art. 3 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia wynika, że usługi danego dostawcy dostępu do Internetu powinny być oceniane w świetle tego wymogu przez krajowe organy regulacyjne³ i pod kontrolą właściwych sądów krajowych, z uwzględnieniem zarówno umów zawieranych przez tego dostawcę z użytkownikami końcowymi, jak i stosowanych przez niego praktyk handlowych.

W tym kontekście Trybunał, po przedstawieniu szeregu wyjaśnień ogólnych dotyczących znaczenia pojęć „postanowienia umowne”, „praktyki handlowe” i „użytkownicy końcowi”⁴, którymi posługuje się rozporządzenie 2015/2120, uznał, że zawieranie umów, na mocy których klienci wybierają oferty pakietowe łączące „stawkę zerową” oraz środki polegające na blokowaniu lub spowolnieniu transmisji danych, związane z korzystaniem z pozostałych usług i aplikacji, innych niż szczególne usługi i aplikacje objęte „stawką zerową”, może prowadzić do ograniczenia korzystania przez użytkowników końcowych z ich praw, w rozumieniu art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia, na istotnej części rynku. Tego rodzaju oferty pakietowe mogą bowiem zwiększać korzystanie z aplikacji i usług uprzywilejowanych, a w związku z tym - powodować mniejsze zainteresowanie korzystaniem z innych dostępnych aplikacji i usług, biorąc pod uwagę środki, za pomocą których dostawca usług dostępu do Internetu czyni korzystanie z nich trudniejszym technicznie, jeśli nie niemożliwym. Ponadto im większa jest liczba klientów, którzy zawierają takie umowy, tym większe jest prawdopodobieństwo, że skumulowane skutki takich umów – biorąc pod uwagę ich skalę – mogą prowadzić do znacznego ograniczenia korzystania przez użytkowników końcowych z ich praw lub nawet podważyć samą istotę tych praw.

W drugiej kolejności, co się tyczy wykładni art. 3 ust. 3 rozporządzenia 2015/2120, Trybunał wskazał, że stwierdzenie niezgodności z tym przepisem nie wymaga przeprowadzenia żadnej oceny oddziaływania wpływu środków polegających na blokowaniu lub spowalnianiu transmisji danych na korzystanie przez użytkowników końcowych z ich praw. Przepis ten nie przewiduje bowiem takiego wymogu w celu dokonania oceny przestrzegania sformułowanego w nim powszechnego obowiązku równego i niedyskryminującego traktowania transmisji danych. Ponadto Trybunał orzekł, że w sytuacji gdy środki polegające na spowolnieniu lub blokowaniu

² Prawo użytkowników końcowych do dostępu do aplikacji, treści i usług oraz do korzystania z nich, ale także prawo do udostępniania aplikacji, treści i świadczenia usług, jak również prawo do korzystania z wybranych urządzeń końcowych.

³ Na podstawie art. 5 rozporządzenia 2015/2120.

⁴ Ostatnie z przywołanych pojęć obejmuje swym zakresem wszystkie osoby fizyczne lub prawne, które korzystają z publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej lub wnioskuje o ich udostępnienie. Ponadto kategoria ta obejmuje zarówno osoby fizyczne lub prawne, które korzystają z usług dostępu do Internetu w celu uzyskania dostępu do treści, aplikacji i usług, jak i te, które polegają na dostępie do Internetu w celu udostępniania treści, aplikacji i usług.

transmisji danych opierają się nie na obiektywnych różnicach między wymogami technicznymi w zakresie jakości usług pewnych szczególnych kategorii transmisji danych, lecz na względach natury handlowej, środki te jako takie należy uznać za niezgodne z tym przepisem.

W konsekwencji oferty pakietowe, takie jak oferty poddane kontroli sądu odsyłającego, mogą co do zasady naruszać zarówno art. 3 ust. 2, jak i art. 3 ust. 3 rozporządzenia 2015/2120, przy czym właściwe organy i sądy krajowe mogą bezpośrednio badać je w świetle drugiego z przywoływanych przepisów.